

GEMEENTE HAARLEM: Opknappen park Kleverlaanzone

De maatregelen

Diverse opknappmaatregelen, zoals: snoeien, extra entrees en paden bijvoorbeeld bij historische begraafplaats, parkeren uit het park verwijderen en sociale activiteiten in de stadskweektuin organiseren, etc.

De gewenste kwaliteitsverandering / de doelstelling

- inrichtingskwaliteit openbare ruimte
- sociaal vertrouwen

Belangrijkste resultaten van de 'ontwerpde MKBA-light'

Het park bevat een begraafplaats, een voormalige stadskweektuin en een sportcomplex. Het park heeft reeds een goede basiskwaliteit, maar omdat verschillende partijen die zorg droegen voor deze kwaliteit het park dreigden te gaan verlaten bestond de vrees dat het park in de toekomst zou gaan verloederen. De vraag was dan ook: welke maatregelen kunnen we nemen om de verloedering een slag voor te zijn? De gemeente Haarlem heeft omwonenden en andere betrokkenen uitgenodigd om via een website over de Kleverlaanzone mee te denken over maatregelen. Een aantal van deze maatregelen zijn met de TEEB-stad tool doorgerekend op kosten en baten.

Uit de berekeningen bleek dat de baten 1,3 miljoen en de kosten 1 miljoen bedragen. De belangrijkste baten waren recreatieve belevingswaarde, vermeden verhuiskosten door meer sociaal vertrouwen en vermeden leegstandkosten door meer inrichtingskwaliteit van de openbare ruimte.

Hoewel de waterbeheermaatregelen nog niet waren meegenomen in de berekeningen, boden deze wel aanknopingspunten voor financiering. Er stonden veel watermaatregelen op stapel, die soms gecombineerd konden worden met opknappmaatregelen, waardoor er kostenbesparing mogelijk was. Daarnaast hadden waren omwonenden bereid om mee te betalen in de vorm van natura (meebeheren).

Samenwerking en inbreng van stakeholders

Gemeente Haarlem en de TEEB-Stad Community of Practise

Leerpunten

'Ondanks soms tegenstrijdige belangen zijn partijen niet alleen via de gemeente maar ook rechtstreeks met elkaar gaan praten'

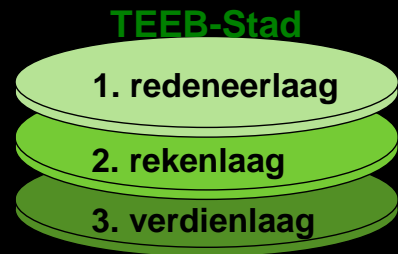
'TEEB-stad werkt niet alleen bij aanleg, maar ook bij beheer van groen en blauw'

Wat is TEEB-Stad? De ontwerpende MKBA 'light' voor gemeentes!

TEEB staat voor 'The Economics of Ecosystems and Biodiversity'. Het is een internationaal traject waarin steden groenbaten en andere omgevingsbaten meenemen hun investeringsbeslissingen. De kosten van groene, blauwe en sociale maatregelen zijn doorgaans wel bekend zijn, maar hun baten niet. Hierdoor blijft het verleidelijk om plannen die op de tekentafel prachtig zijn aangekleed met groene, blauwe en sociale kwaliteiten, op de rekentafel van de exploitatiebegroting weer uit te kleden, omdat dat de kosten omlaag brengt.

De TEEB-Stad-methode is een lichte variant van de maatschappelijke kostenbatenanalyse (MKBA), die door het rijk gebruikt wordt voor de evaluatie van grote projecten. Zij is speciaal toegesneden op investeringen in de kwaliteit van de openbare ruimte in gemeentes. Dit houdt onder andere in dat de nadruk ligt op het beredeneren van baten en niet op het berekenen ervan. Ook is er speciale aandacht voor het opsporen van mogelijkheden om baathouders te betrekken bij de groenfinanciering. De TEEB-stad-methode bestaat dan ook uit drie lagen: *redeneren, rekenen, verdienen*.

Waarom TEEB-Stad?

Met de MKBA-systematiek van het rijk is het ook mogelijk om groen- en andere omgevingsbaten mee te nemen in de besluitvorming. Waarom dan toch een speciale methode voor gemeentes? De drie belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- (1) de rijksmethodiek is heavy; ingewikkeld qua berekeningen, moeilijk te begrijpen en bovendien duur. De TEEB-Stad methode is light;
- (2) de rijksmethodiek is meer een toetsende methode. TEEB-Stad biedt een ontwerpende methode. Projecten worden ontworpen vanuit de grootste potentiële baten samen met de baathouders. Baathouders worden niet alleen uitgenodigd om mee te denken maar ook om mee te investeren;
- (3) de relatie tussen een batig maatschappelijk saldo en duurzaamheid wordt niet gelegd: de TEEB-Stad-methode laat zien hoe op grond van kosten en baten bepaald kan worden of een project bijdraagt aan duurzaamheid.

Kwaliteitsborging: light qua studielast, maar heavy qua kwaliteit!

De TEEB-Stad benadering is gestoeld op internationaal wetenschappelijk erkende methode voor de economische waardering van ecosysteemdiensten: zie www.teebweb.org. Verder wordt bij baatberekeningen aangesloten op aanvulling op de leidraad OEI* voor waardering van natuur, water en bodem in maatschappelijke kostenbatenanalyses en het bijbehorende kengetallenboek. Het betreft dus de doorontwikkeling van een 'zware' methode naar passende praktijkgerichte 'lichte' werkwijze voor gemeentes.

* OEI= overzicht effecten infrastructuur

Voor wie?

De TEEB-Stad-methode is geschikt voor gemeentes, stadsregio's, woningbouwcoöperaties en andere lokale partijen die worstelen met investeringsvraagstukken op het gebied van natuur, water, herinrichting van de openbare ruimte, erfgoed, milieu, verkeer en vervoer, stadslandbouw etc.

Sluit u aan bij de Community of Practice!

TEEB-Stad is niet alleen een werkwijze, maar ook een werkgemeenschap. Verschillende gemeentes zijn reeds aangesloten bij de Community of Practice: Apeldoorn, Rotterdam, Delft, Amsterdam, Almelo, Haarlem, Den Haag, Eindhoven, Zwolle, Deventer Etc.

Wilt u ook deelnemen? Meldt u dan aan op: www.omgevingseconomie.nl

Hier kunt u terecht met vragen en ook een reeds uitgevoerde of nog uit te voeren casus uit uw gemeente aanmelden. Tevens kunt u hier (gratis) cases van andere gemeentes, de TEEB-Stad-handleiding en andere interessante documenten downloaden.